

การวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกยางพาราของประเทศไทย Analysis of the Potential for Export of Rubber in Thailand

สุนิสา สังข์ทอง , น้ำเพ็ญ พรหมประสิทธิ์ และ อรุณา ขำเกลี้ยง
วิทยาลัยรัตนภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

414 หมู่ 14 ตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา 90180 โทรศัพท์ : 0849674325 e-mail sunisa442_mbe9@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกยางพาราของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญของไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย โดยใช้ข้อมูลสถิติรายปีในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2552 และใช้ค่าดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index – RCA Index) เป็นตัวชี้วัดและศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) ของการผลิตและการส่งออกยางพาราของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกยางพาราไปยังตลาดโลกมากที่สุด รองลงมาคือประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) สภาพแวดล้อมภายใน พบว่าประเทศไทยมีจุดแข็งคือ 1) มีการผลิตและส่งออกมากที่สุดในโลก 2) ผลผลิตยางพารามีคุณภาพและได้มาตรฐาน 3) มีกลไกและองค์กรสนับสนุน 4) มีการร่วมมือกับผู้ผลิตรายใหญ่ และ 5) มีการขยายตัวของพื้นที่เพาะปลูก และเมื่อวิเคราะห์จุดอ่อนพบว่า 1) มีต้นทุนการผลิตสูง 2) ผลผลิตส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาการส่งออก 3) ขาดแคลนบุคลากรที่เป็นนักวิจัยด้านยางพาราโดยเฉพาะ และ 4) ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลและการพยากรณ์ เมื่อวิเคราะห์ถึงโอกาส พบว่า 1) ประเทศไทยเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจ 2) มีการสนับสนุนการส่งออกจากรัฐและเอกชน 3) มีการลดปริมาณการผลิต ส่งออกของคู่แข่ง 4) มีการเปิดเสรีทางการค้าและ 5) มีโอกาสทางการส่งออก โดยมีอุปสรรคประกอบด้วย 1) การแข่งขันในตลาดโลกมีความรุนแรง 2) ความผันผวนทางเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาที่ยั่งยืนกระทบทางธรรมชาติ และ 4) ความผันผวนของราคายาง

คำสำคัญ: ศักยภาพการส่งออก, ยางพารา

Abstract

This research aims to study and analysis the potential for export of rubber by comparison with majors competitors, Indonesia and Malaysia. The research using data annually during the years 1997 -2009 and use the index advantage by comparison (Revealed Comparative – Advantage Index – RCA Index) is a measure of strengths, weaknesses, opportunities and threats (SWOT Analysis) of production and export of nature rubber in Thailand. The results show that Thailand has a comparative advantage in the export of rubber to the world market follow Indonesia and Malaysia.

SWOT analysis of the hurdles (SWOT Analysis) environment that has its strengths: 1) a manufacturer and exporter in the world 2) rubber production and quality standards. 3) The organization and support mechanisms 4) cooperation with the major manufacturers. 5) the expansion of

cultivated area of weakness : 1) high production costs 2) yields the most dependent on exports 3) lack of personnel, the researchers tires by 4) lack of data analysis and forecasting, opportunities : 1). economic group 2) to support the export of private and public sectors, 3) reduce the amount of production. Export rubber competitors 4) the trade 5) opportunities to export Threats: 1) compete in the global market with the intensity 2) fluctuations in the economy, 3) develop a synthetic substitute for natural rubber, 4) the volatility of prices rubber.

Keywords: Potential for Export, Rubber

1. บทนำ

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก และเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ผลผลิตที่ได้จากยางพาราถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบที่สำคัญของอุตสาหกรรมหลายๆ ชนิด เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมถุงมือยาง เครื่องมือแพทย์ เครื่องมือการเกษตร เป็นต้น ซึ่งการส่งออกยางสามารถสร้างรายได้ให้กับธุรกิจอุตสาหกรรมอย่างมหาศาล สำหรับประเทศที่มีการส่งออกยางพารามากที่สุดในโลกคือประเทศไทย รองลงมาคืออินโดนีเซีย และมาเลเซีย

จากรายงานการผลิตยางพาราโดยสถาบันวิจัยยางในปี พ.ศ. 2553 [1] พบว่า ปริมาณการผลิต ปริมาณการส่งออก ปริมาณการใช้ในประเทศ รวมทั้งพื้นที่ปลูกยางของประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2549-2550 แนวโน้มการส่งออกของไทยจะส่งออกในปริมาณที่ลดลง เนื่องจาก สภาพทางการเมืองของประเทศไทยและสภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อทั่วโลก แต่ในปี พ.ศ. 2552 ไทยมีแนวโน้มการส่งออกที่ดีขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ของน้ำมันที่แพงขึ้นส่งผลให้ความต้องการยางพารามากขึ้น ทำให้เกิดการเก็งกำไรในราคายางพาราในทิศทางเดียวกันกับราคาน้ำมันที่มีการเก็งกำไรสูงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งทำให้ราคายางพารามีความผันผวนมากขึ้นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เมื่อคิดเป็นสัดส่วนในการส่งออกของปี พ.ศ. 2552 จีนมีปริมาณการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยถึง ร้อยละ 42.66 มากกว่าประเทศมาเลเซียที่นำเข้าเป็นอันดับสองของประเทศไทยซึ่งมีการนำเข้า ร้อยละ 16.62 และญี่ปุ่นมีการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 9.43 ของการส่งออกทั้งหมด จากข้อมูลเบื้องต้นประเทศไทยมีศักยภาพ และปัจจัยหลาย ๆ ด้านที่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรยังประสบปัญหาทางด้านปัจจัยการผลิตในหลาย ๆ เรื่องเช่น ต้นทุนการผลิต ฤดูกาลผลิต เทคนิคการผลิต รวมถึงราคาซึ่งล้วนมีผลต่อปริมาณผลผลิต ดังนั้น จากสถานการณ์ที่กล่าวมาซึ่งมีความจำเป็นต้องมีวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตและการส่งออกยางพาราของประเทศไทยเพื่อสามารถนำข้อมูลมาปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพการส่งออกยางพาราของประเทศไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก และเป็นแนว

ทางแก้ไขปัญหามาเพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตและพัฒนาผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการส่งออกยางพาราของประเทศไทยในตลาดโลกเปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย
2. เพื่อศึกษา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของการผลิตและการส่งออกยางพาราในประเทศไทย

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัยและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดการวิจัย และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการท้าววิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 แนวคิด และทฤษฎี

1. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ [2] โดยใช้อธิบายการค้าระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือส่งเสริมความมั่งคั่งของประเทศ เกิดนโยบายการค้าระหว่างประเทศแบบต่าง ๆ ขึ้นดังนี้

นโยบายการค้าของลัทธิพาณิชย์นิยมทฤษฎีนี้ยึดหลักที่ว่าความมั่งคั่งของประเทศจะขึ้นกับการถือครองทรัพยากรโดยเฉพาะในรูปของทองคำรัฐบาลสร้างความมั่งคั่งให้กับประเทศด้วยการทำการค้าโดยจะมุ่งเน้นการส่งออกสินค้าออกมาดีกว่านำเข้าสินค้าเข้าประเทศเพื่อสร้าง

ความได้เปรียบเหนือประเทศคู่ค้า ดุลการค้าที่เกินดุลจะทำให้ทรัพยากร (ทองคำ) ของประเทศเพิ่มขึ้น

นโยบายการค้าเสรี โดยอดัม สมิท ได้ชี้ให้เห็นว่าความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจของประเทศไม่ได้วัดจากทองคำแต่เพียงอย่างเดียว แต่ความมั่งคั่งของประเทศนั้นประกอบด้วยปัจจัยอื่น ๆ อีก เช่น แรงงาน ที่ดิน ทุน เป็นต้น เพราะฉะนั้น อดัม สมิท จึงเชื่อว่าประเทศจะได้รับประโยชน์จากการค้ามากที่สุดถ้าปล่อยให้มีการค้าเสรีหรือปล่อยให้เอกชนดำเนินการอย่างอิสระ โดยรัฐเข้าไปแทรกแซงหรือควบคุมกิจการน้อยที่สุด

นโยบายการกีดกันทางการค้า การค้าระหว่างประเทศมีแนวโน้มสูงระบบการค้าไม่เสรีมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่ละประเทศล้วนแสวงหามาตรการกีดกันทางการค้ารูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบกำแพงภาษี การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจการค้าในภูมิภาคต่าง ๆ

2. ทฤษฎีความได้เปรียบสมบูรณ์ [3] เป็นทฤษฎีแรกของกลุ่มแนวความคิดทางการค้าระหว่างประเทศของทางด้านสำนักคลาสสิก โดยมาจากความคิดของนักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษ ชื่อ อดัม สมิท เนื้อหาทางทฤษฎีนั้นสืบเนื่องมาจากความคิดในเรื่องการแข่งขันกันทำ คือหากประเทศใดถนัดในการผลิตสินค้าด้านใดก็ควรจะผลิตสินค้านั้น แล้วนำมาแลกเปลี่ยนกัน ข้อสมมุติที่สำคัญของทฤษฎีความได้เปรียบสมบูรณ์ คือสินค้าที่ขายนั้นใช้ปัจจัยในการผลิตสินค้าเป็นส่วนใหญ่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นประสิทธิภาพการทำงานของคนจะเป็นตัวกำหนดความได้เปรียบที่สำคัญ นอกจากนี้แล้วสภาพความแตกต่างระหว่างประเทศอื่น ๆ อาจมีความสำคัญด้วยแต่อย่างไรก็ตามก็มักจะคิดรวมอยู่ในประสิทธิภาพการทำงานของคน

3. ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของ David Ricardo [4] กล่าวว่าประเทศที่ไม่มีมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าทุก ๆ อย่างกับประเทศอื่น ยังคงสามารถทำการค้าที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายได้ ประเทศที่ด้อยประสิทธิภาพการผลิตและส่งออกเฉพาะสินค้าที่ประเทศตน

มีความเสียเปรียบโดยสมบูรณ์น้อยกว่า ถือได้ว่าสินค้านี้เป็นสินค้าที่ประเทศผลิตด้วยความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบนี้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และใช้อธิบายสาเหตุของธุรกิจการค้าระหว่างประเทศจนทุกวันนี้

3.2 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุดมศรี (2544 : บทคัดย่อ) [5] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศไทย พบว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการส่งออกยางธรรมชาติรายใหญ่ที่สุดของโลก แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยในปัจจุบันทำให้ประเทศคู่แข่งใช้มาตรการต่างๆ ในการเพิ่มศักยภาพการส่งออกยางธรรมชาติมากขึ้น ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาศักยภาพ การส่งออกยางธรรมชาติของไทยโดยการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของไทยและคู่แข่งที่สำคัญ และวิเคราะห์การขยายตัวของการส่งออกยางธรรมชาติของไทยโดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งการตลาดคงที่ (CMS) โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการส่งออกเพื่อรักษาสถานะส่วนแบ่งในตลาดโลกและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออกยางธรรมชาติของไทย โดยปรากฏผลการศึกษาดังนี้คือ ในกรณี น้ำยางข้น ประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการ ส่งออกทั้งสิ้น โดยที่ไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่มาเลเซียและอินโดนีเซียมีการลดลง มาโดยตลอด สำหรับกรณียางแผ่นรมควันพบว่าทุกประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ในการส่งออกเช่นเดียวกัน ไทยและอินโดนีเซียมีแนวโน้มที่คล้ายคลึงกันคือ ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในช่วงแรกลดลง แต่ประเทศไทยมีการปรับตัวได้ดีกว่า และปรับตัวเพิ่มขึ้น ในช่วงหลัง และสำหรับยางแท่งกำหนดขึ้นคุณภาพ มาเลเซียและอินโดนีเซียมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบทั้งสองประเทศ แต่อินโดนีเซียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด ส่วนมาเลเซีย มีการเพิ่มขึ้นและลดลงในช่วงท้าย ขณะที่ไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกยางแท่งกำหนดขึ้นคุณภาพ ผลการวิเคราะห์แบบจำลองส่วนแบ่งการตลาดคงที่ปรากฏว่าการเพิ่มขึ้นของมูลค่า การส่งออกน้ำยางข้นของประเทศไทยในช่วงปี 2533-2535 เป็นผลมาจากการขยายตัวในการ ส่งออกของโลกมากที่สุด โดยเฉพาะในตลาดจีน สำหรับยางแผ่นรมควัน ในช่วงปี 2533-2535 มีการขยายตัวในการส่งออกอย่างมากนั้นได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่แท้จริง โดยเฉพาะ ตลาดประเทศญี่ปุ่น และในกรณียางแท่งกำหนดขึ้นคุณภาพ การส่งออกของประเทศไทยมีมูลค่า ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยในช่วงปี 2533-2535 มีมูลค่าการส่งออกเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงปี 2536-2539 และ 2540-2542 ซึ่งในช่วงปี 2533-2535 ได้รับผลกระทบจากการแข่งขันที่แท้จริงมากที่สุดโดยเฉพาะ ในตลาดจีน

พิสมัย (2547: บทคัดย่อ) [6] ศึกษาเรื่องการส่งออกข้าว เน้นข้าวหอมมะลิในช่วง พ.ศ. 2543 - 2546 โดยใช้วิธี SWOT Analysis ผลการศึกษากการวิเคราะห์โดยวิธี SWOT Analysis ทำให้เห็นว่าแม้ราคาข้าวหอมมะลิของไทยจะสูงขึ้น แต่ความมีชื่อเสียงและคุณภาพของข้าวสามารถทำให้ต่างประเทศยังคงซื้อข้าวหอมมะลิจากประเทศไทย ส่งผลให้สถานการณ์ของตลาดข้าวของประเทศไทยยังอยู่ในเกณฑ์สูง และการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) ของประเทศไทยพบว่า RCA สูงกว่า 1 และสูงกว่าประเทศคู่แข่งเช่นเรื่องข้าวหอมมะลิของประเทศไทยมีค่อนข้างสูง และแนวโน้มในการส่งออกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมูลค่าการส่งออกข้าวของไทยไปตลาดโลก

4. วิธีดำเนินงาน

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกยางพาราของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งที่สำคัญของไทย ได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยจะนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 การวัดศักยภาพด้านการส่งออกยางพาราของประเทศไทย

การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏใช้วิธีการหาดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative

Advantage Analysis Index -- RCA) ในสินค้าอย่างแผนพาราโดยใช้ข้อมูลการส่งออกรายไตรมาส ระหว่างปี พ.ศ. 2540 – 2552 เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญได้แก่ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีการส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกอย่างพาราภายในประเทศต่อสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ เปรียบเทียบกับการส่งออกอย่างพาราของโลกต่อมูลค่าการส่งออกทุกชนิดของโลก ซึ่งวัดออกมาเป็นค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Revealed Comparative Advantage Analysis Index - - RCA) มีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$RCA_{ik} = \frac{X_{ik} / X_i}{X_k / X} \quad (1)$$

โดยที่
RCA_{ik} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏของอย่างพาราประเทศ i
X_{ik} = มูลค่าการส่งออกของอย่างพาราของประเทศ i
X_i = มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศ i
X_k = มูลค่าการส่งออกของอย่างพารารวมในตลาดโลก
X = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดรวมในตลาดโลก
K = อย่างพารา
i = ประเทศที่มีการศึกษา ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

1. ถ้าค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) อย่างพาราของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่าประเทศนั้น ๆ มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอย่างพาราไปยังตลาด ญี่ปุ่น จีน และสหรัฐอเมริกา
2. ถ้าค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) อย่างพาราของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย มีค่าน้อยกว่า 1 หมายความว่าประเทศนั้น ๆ มีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอย่างพาราไปยังตลาด ญี่ปุ่น จีน และสหรัฐอเมริกา
3. ถ้าค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) อย่างพาราของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่าประเทศนั้น ๆ ไม่มีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบโดยเสียเปรียบในการส่งออกอย่างพาราไปยังตลาดโลก

4.2 การวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ SWOT จะทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการแข่งขันระดับโลก พิจารณาจากความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและสภาพแวดล้อมการแข่งขัน โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์และความเป็นเลิศทางธุรกิจ (Diamond Model) ของ Michael E. Porter [7] ทำการวิเคราะห์จากองค์ประกอบ 4 ประการได้แก่

1. ปัจจัยเงื่อนไข
- การเปรียบเทียบปริมาณการผลิต การส่งออก การใช้ในประเทศและภายในสต็อก ปี 2540-2552
- เปรียบเทียบพื้นที่เพาะปลูก ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่และต้นทุนการผลิตของประเทศไทย มาเลเซียและอินโดนีเซีย
2. สภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรม
3. ความต้องการในประเทศหรือความต้องการของการท้องถิ่น
4. อุตสาหกรรมสนับสนุนหรืออุตสาหกรรมต่อเนื่อง

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาศักยภาพด้านการส่งออกอย่างพาราของประเทศไทย วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในตลาดโลกของการส่งออกอย่างพาราของประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย (RCA) พ.ศ. 2540 – 2552

ตารางที่ 1 ผลการคำนวณดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

ประเทศ	RCA	เฉลี่ย	ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ
ไทย	29.458 - 73.119	33.722	RCA > 1
อินโดนีเซีย	17.309 - 35.139	27.097	RCA > 1
มาเลเซีย	6.597 – 10.305	8.477	RCA > 1

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ RCA ของการส่งออกอย่างพาราไปยังตลาดโลกระหว่างประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย พบว่า ดัชนีความได้เปรียบ RCA > 1 หมายความว่าทั้ง 3 ประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอย่างพาราไปยังตลาดญี่ปุ่น จีน และสหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยมีค่า RCA เฉลี่ย 33.722 อินโดนีเซีย 27.097 และมาเลเซีย 8.471 แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยศักยภาพในการส่งออกอย่างพาราไปยังตลาดโลกมากที่สุด มากกว่าอินโดนีเซียและมาเลเซีย ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยมีการผลิตยางธรรมชาติเป็นอันดับหนึ่งของโลก และไทยสามารถที่จะส่งออกอย่างพารารวมกันได้มากเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งยางพารารวมกันเป็นที่ต้องการในตลาดโลก เพราะเป็นวัตถุดิบที่มีความสำคัญในอุตสาหกรรมแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้มากกว่ายางชนิดอื่น

5.2 ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ SWOT

สภาพแวดล้อมภายใน	สภาพแวดล้อมภายนอก
จุดแข็ง	โอกาส
1. มีการผลิตและส่งออกมากที่สุดในโลก 2. ผลผลิตยางพารามีคุณภาพ และได้มาตรฐาน 3. มีกลไกและองค์กรสนับสนุน 4. การร่วมมือกับผู้ผลิตรายใหญ่ 5. การขยายตัวของพื้นที่เพาะปลูก	1. เป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจ 2. การสนับสนุนการส่งออกจากภาครัฐและเอกชน 3. การลดปริมาณการผลิต ส่งออกของคู่แข่ง 4. การเปิดเสรีทางการค้า 5. โอกาสทางการส่งออก
จุดอ่อน	อุปสรรค
1. ต้นทุนการผลิตสูง 2. ผลผลิตส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาส่งออก 3. ขาดแคลนบุคลากรที่เป็นนักวิจัยด้านยางพาราโดยเฉพาะ 4. ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลและการพยากรณ์	1. การแข่งขันในตลาดโลกมีความรุนแรง 2. ความผันผวนทางเศรษฐกิจ 3. การพัฒนาทางสังเคราะห์ทดแทนยางธรรมชาติ 4. ความผันผวนของราคายาง

6. การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกอย่างพาราของประเทศไทย พบว่าศักยภาพการผลิตและการส่งออกอย่างพาราของประเทศไทยไปยังตลาดโลกในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2552 และ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ของการผลิตและการส่งออกอย่างพาราของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยผลิตยางพาราได้มากที่สุด รองลงมาคือประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยปริมาณการผลิตยางพาราทั้ง 3 ประเทศรวมกันคิดเป็นร้อยละ 75 ของปริมาณการผลิตยางพาราของโลก สัดส่วนของการส่งออกอย่างพาราของไทยโดยประมาณร้อยละ 40 ของการส่งออกทั้งหมดของโลก ซึ่งการส่งออก

ของประเทศไทยส่วนใหญ่จะมีการส่งออกไปยังประเทศที่มีอุตสาหกรรมผลิตยางที่สำคัญของโลก คือ ประเทศญี่ปุ่น จีน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกยางพาราไปยังตลาดโลกมากที่สุด เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการผลิตยางธรรมชาติมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก รวมถึงมีการส่งออกยางแผ่นรมควันมากเป็นอันดับ 1 ซึ่งเป็นที่ต้องการมากในอุตสาหกรรมยางทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบในการส่งออกยางมากที่สุด รองลงมาคือประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย ตามลำดับ

- [7] ศูนย์การจัดการและบ่มเพาะธุรกิจ. <http://diamond-model.blogspot.com/2011/04/diamond-model/html>. (สืบค้น เมื่อ 1 มิถุนายน 2554)

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

ปริมาณความต้องการยางและการส่งออกยางมีแนวโน้มสูงขึ้น รวมทั้งการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น ทำให้การส่งออกยางพาราคาดว่าจะสูงขึ้น แต่เนื่องจากปัจจุบันมีการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งสูง และยังประกอบกับอุตสาหกรรมผลิตยาง ทั้งในและต่างประเทศ มีการปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตอยู่เสมอ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิตซึ่งนี้ภาครัฐควรให้การส่งเสริมอย่างจริงจังในการผลิตและการส่งออกยางพารา การให้การสนับสนุนข้อมูล ความรู้ทางด้านการค้า รวมทั้งส่งเสริมการผลิต และการส่งออก เพื่อที่จะเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันในระดับโลกต่อไป

การศึกษา SWOT Analysis มาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค การผลิตและการส่งออกยางพาราไทย ด้านของจุดแข็งและโอกาส จะทำให้ประเทศไทยได้เปรียบคู่แข่งและสามารถพัฒนาการผลิตและส่งออกยางพาราไทยให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

ส่วนการวิเคราะห์ด้าน จุดอ่อนและอุปสรรค ที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ จะช่วยในการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน ในด้านการบริหารงานด้านต้นทุน การพัฒนาการตลาด การพัฒนาบุคลากร การบริหารงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายของรัฐในการช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้ประกอบการ รวมถึงผู้ส่งออก ซึ่งหากประเทศไทยรู้แนวโน้มของอุปสรรคอะไรจะเกิดขึ้นกับองค์กร จะได้มีการเตรียมรับมือและนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายและกลยุทธ์ของประเทศไทยได้

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมวิชาการเกษตร. สถาบันวิจัยยาง. 2553. ข้อมูลวิชาการยางพาราปี 2553. http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm (สืบค้น เมื่อ 11 มกราคม 2553)
- [2] ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ และ ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา. การค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2543.
- [3] วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2539. ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ.เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ.นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- [4] พรภักดิ์ เรืองสุวรรณ. 2548. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกยางและผลิตภัณฑ์ของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานเศรษฐกิจ
- [5] อุดมศรี ขวานิสกุล. 2544 . การวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกยางธรรมชาติของประเทศไทย : วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [6] พิสมัย รัตนะ. 2547. การส่งออกข้าว.กรุงเทพฯ : สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.